

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/131/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418200389
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8418200389.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochta a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanej: R. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX, o zaplatenie 7 912,63 €, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok, č.k. 2Csp/17/2018-66 z 26.03.2018 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti.
- II. Zrušuje rozsudok v súvisiacom výroku III. o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. V záhlaví tohto rozhodnutia označených strán sporu súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

I. Žalovaná je p o v i n á zaplatiť žalobcovi 7 912,63 EUR, úrok vo výške 121,90 EUR, úrok z omeškania vo výške 1,88 EUR, úrok z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 7 912,63 EUR od 19.1.2018 do zaplatenia, a to všetko do 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobca m á voči žalovanej nárok na náhradu trov konania, ktoré budú vyčíslené samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 497, § 499, § 503 ods. 1, ods. 2 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, ods. 8, § 2, § 9 ods. 1, ods. 2 zák. č. 129/2010Z.z., § 52 ods. 1, § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nar. vlády SR č. 87/1995Z.z.. Výrok o trovách konania odkazom na ustanovenia § 255 ods. 1, ods. 2, § 262 ods. 1, ods. 2 CSP.

3. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žalobca, ako banka, vystupujúci v pozícii veriteľa a žalovaná, ako dlžník uzavreli dňa XX.XX.XXXX v zmysle § 497 a nasl. Obchodného zákonníka G. zmluvu č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX - Y., na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej bezúčelový úver vo výške 8 100,- Eur, ktorý sa žalovaná zaviazala žalobcovi splatiť v 96. mesačných anuitných splátkach vo výške po 106,07 Eur, pričom prvá anuitná splátka bola splatná dňa 15.08.2017. Pri dodržaní výšky a termínov anuitných splátok mal byť celý úver splatený dňa 15.07.2025. Zmluvné strany si v tejto G. zmluve dohodli fixnú úrokovú sadzbu vo výške 5,9 % ročne. Napokon žalovaná v priebehu konania tieto skutkové tvrdenia žalobcu žiadnym spôsobom nespochybnila.

4. Súd právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou, ktorý je založený G. zmluvou posúdil nielen v zmysle právnej úpravy obsiahnutej v § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ale zároveň aj ako vzťah spotrebiteľský (čo napokon strany sporu, vrátane žalobcu ani nespochybovali), podliehajúci právnomu režimu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia G. zmluvy (4.8.2017). Súd pri názore o správnosti aplikácie zákona č. 129/2010 Z.z. vychádzal zo skutočnosti, že žalobca mal v čase uzavretia G. zmluvy postavenie veriteľa tak, ako ho definuje ustanovenie § 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z., pretože ako banka poskytol žalovanej spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti vykonávanej v predmete podnikania zapísanom v obchodnom registri a tiež vykonávanom v zmysle zákona 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na strane druhej, žalovaná uzavrela G. zmluvu ako fyzická osoba - nepodnikateľ, a teda má v zmysle § 2 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. postavenie spotrebiteľa. Predmetná G. zmluva je tak v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj v zmysle § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvou spotrebiteľskou v podobe spotrebiteľského úveru. Súd po posúdení konformity obsahových náležitostí G. zmluvy, ktorú realizoval v záujme účinnej ochrany spotrebiteľa konštatoval, že G. zmluva obsahuje všetky náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 zákona č. 129/2010 Z.z.

5. Súd žalobcovi priznal aj nárok na zaplatenie kapitalizovaného úroku vo výške 121,90 Eur, ktorý vznikol z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru (18.1.2018) pri úrokovej sadzbe 5,90 % ročne. Splatnosť úveru nastala dňom 19.01.2018, teda dňom nasledujúcim po vyhlásení predčasnej splatnosti. Za dôvodný súd považoval aj nárok žalobcu na zaplatenie kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 1,88 Eur vyplývajúceho z bodu 1.2 G. zmluvy a z prehľadu platieb, ktorý vznikol z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru. Na základe uvedeného dospel súd k záveru, že žalovanej nedodržaním splátok úveru vznikla po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru povinnosť zaplatiť žalobcovi zostávajúcu nesplatenú istinu úveru vo výške 7 912,63 Eur, úrok vo výške 121,90 Eur a úrok z omeškania vo výške 1,88 Eur.

6. Žalovaná nezaplatila úver v lehote určenej žalobcom vo výzve na predčasné splatenie úveru zo dňa 18.01.2018. Žalovaná sa tak dostala do omeškania so splatením svojho peňažného záväzku, čím žalobcovi v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniklo právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške uvedenej v § 3 ods. Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. Preto súd priznal žalobcovi v žalobe uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny nesplateného úveru vo výške 7 912,63 Eur od 19.01.2018 do zaplatenia. Na základe takto zisteného skutkového stavu a pri aplikácii vyššie citovaných právnych predpisov súd považoval žalobu v časti o zaplatenie 7912,63 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 19.01.2018 do zaplatenia za dôvodnú a preto rozhodol tak, ako je uvedené v druhom výroku tohto rozsudku.

7. Vo vzťahu k nároku žalobcu uplatneného v petite žaloby na zaplatenie úroku 5,90 % ročne z nezaplatennej istiny vo výške 7 912,63 Eur od 19.01.2018 do zaplatenia, súd poukázal na citované ustanovenie § 503 Obchodného zákonníka, z ktorého vyplýva, že záväzok dlžníka platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky (ods. 1), pričom v deň splatnosti každej splátky sú splatné aj úroky z tejto splátky (ods. 2). Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru z dôvodu nedodržania splátok má v praxi za následok povinnosť dlžníka splatiť úver v celosti k určitému dňu, teda povinnosť zaplatiť istinu úveru a úroky, ktoré neboli doposiaľ splatené. Preto tým, že žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru, bolo povinnosťou žalovanej zaplatiť mu istinu úveru a dohodnuté úroky ku 18.01.2018, čo však znamená, že žalobca nemá právo naďalej požadovať zaplatenie úrokov po splatnosti úveru až do jeho zaplatenia. Z tohto dôvodu súd žalobu v časti nároku na zaplatenie úrokov vo výške 5,90 % ročne z istiny úveru od 19.1.2018 do zaplatenia zamietol. Súd žalobcovi nepriznal ani ním uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy nezaplatených úrokov vo výške 121,90 Eur, a to z dôvodu, že tak úroky ako aj úroky z omeškania predstavujú v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvo pohľadávky. Tak Občiansky zákonník a ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (v tomto prípade úroky z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (úrokov). Iný záver by znamenal neprípustné navyšovanie úrokov z úveru o úroky z omeškania (anatocizmus). Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu v prevyšujúcej časti predstavujúcej úroky vo výške 5,90 % ročne z nesplatennej istiny vo výške

7 912,63 Eur od 19.01.2018 do zaplataenia a úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 121,90 Eur od 19.01.2018 do zaplataenia zamietol.

8. Tento rozsudok včas podaným odvolaním, čo zamietavej časti (výrok II.) napadol žalobca majúc za to, že rozhodnutie súdu v tejto časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Podstata jeho odvolacích námietok je nesúhlas s názorom súdu prvej inštancie, že mu neprináleží (i) úrok po zosplatnení, lebo podľa názoru odvolateľa nárok na zaplataenie úrokov trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení a (ii) úrok z omeškania z vyčíslených úrokov, lebo podľa názoru odvolateľa môže požadovať úrok z omeškania zo zvýšenej istiny, teda aj z dohodnutých úrokov za poskytnutý úver. Na podporu svojich názorov poukázal na rad rozhodnutí všeobecných súdov naprieč SR. Na základe uvedeného navrhol rozsudok v ním napadnutej časti zmeniť a jeho žalobnému návrhu vyhovieť aj v ostatnom rozsahu. Súčasne uplatnil i trovy odvolacieho konania.

9. Žalovaná sa ku podanému odvolaniu nevyjadřila.

10. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku - ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má základné zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech keďže napadnutý rozsudok je v napadnutom zamietavom výroku vecne správny (iná situácia je však pri súvisiacom výroku III. o trovách konania, o tom však nižšie), čím boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (pozri napr. Ústavný súd SR, sp. zn. II.ÚS 78/05).

13. Žalobca tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnym posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

14. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanom spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia tu napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami súdu pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi súdu na strane druhej. Naproti tomu v priebehu

odvolacieho konania žalobca nepredostrel relevantný argument majúci súvis s prejednávanou vecou, ktorý by bol takej povahy, že by mohol priniesť pre neho priaznivejšie rozhodnutie.

15. Možno teda naproti námietkam odvolateľa uzavrieť, že aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu dal súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zrozumiteľnú a presvedčivú odpoveď na podstatné argumenty strán sporu, pričom tak učinil v snahe garantovať stranám sporu ich právo na spravodlivé súdne konanie. Skutočnosť, že v tomto rozhodnutí neboli naplnené očakávania žalobcu, teda súd prvej inštancie nerozhodol v súlade s jeho právnym názorom ešte neznamená, že došlo k porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majúc na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite.

16. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu dopĺňa nasledovné.

17. Otázka platenia úrokov dojednaných ako cena a odplata za úverovú službu v spotrebiteľskom vzťahu v období po splatnosti úverovej istiny, je zásadnou právnou otázkou. Treba tiež skonštatovať, že aplikačná prax sa v tejto otázke rozchádza. Zástancovia názorovej línie podporujúci platenie zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania prevažne vychádzajú z dispozitívnej normy, ktorá neobmedzuje dobu na poskytnutie finančných prostriedkov a kým úroky z omeškania sú sankciou, tak úroky sú odmenou za užívanie si peňazí, a preto ich treba platiť až do ich vrátenia (napr. rozsudok NS ČR z 27.6.2007 sp. zn. 33Odo 657/2005).

18. Nie je sporné, že predmetná úverová zmluva uzatvorená medzi žalobcom a žalovanou je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, v ktorej žalobca vystupuje v postavení dodávateľa v rámci predmetu svojej obchodnej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Z uvedeného je zrejmé, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

19. Nemali by byť pochybnosti, že úver je odplatným právnym úkonom, za ktorý možno dohodnúť úroky a že možno dohodnúť aj obdobie na užívanie finančných prostriedkov (úverové obdobie).

20. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru.

21. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie §506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§§657,658).

22. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržovanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom), alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

23. Kým kogentného pravidla o platení úrokov aj po skončení úverového obdobia v normatívnej podobe niet, dohoda o úrokoch po splatnosti popri ďalších úrokoch za omeškania a ďalších sankciách sa dotýka ponuky zákona (dispozície). Ako pritom v spotrebiteľských veciach evidentne táto dohodnutá konštrukcia indikuje nárast dlhu, zákonite sa natíska otázka povinnosti vykonania súdnej kontroly prijateľnosti takejto dohody (úrokov popri úrokoch z omeškania a ďalších sankciách).

24. Nikto asi nepochybuje o tom, že taký odklon od dispozície právnej normy, ktorý sleduje úroky popri úrokoch z omeškania, či iných sankciách, je v neprospech žalovanej. Ak by takejto dohody nebolo, zákon by umožňoval žalobcovi uplatniť po splatnosti úroky z omeškania pri pomerne novom

pravidle o administratívnom strope na celkové sankcie zakotvené v § 3a nar. vlády 87/1995 Z.z. „Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov. Ak sankcie podľa odseku 1 dosiahnu výšku poskytnutých peňažných prostriedkov, následné sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú prevýšiť úroky z omeškania podľa tohto nariadenia vlády.“

25. Sotva by sa dalo veriť, že by nielen žalobca, ale akákoľvek banka v čase kontraktácie zakladala odplatu za poskytnutie úveru za iné obdobie, ako dohodnuté úverové obdobie alebo že by s úverom spájala výhodu pre prípad omeškania. Naopak, od každého veriteľa konajúceho s odbornou starostlivosťou sa očakáva, že cenu za úverovú službu zjednáva na úverové obdobie na dobu trvania úverovej služby do splatnosti pohľadávky. Preto práve úroky za úver do splatnosti úveru vyjadrujú cenu úveru a sú teda pojmovo jednoznačne odlíšiteľné od sankcií za omeškanie s plnením dlhu spotrebiteľa. Pre prípad omeškania nie inštitút ceny úveru, ale rôzne sankčné mechanizmy za neplnenie povinnosti riešia krízu spojenú s omeškaním.

26. V danom kontexte považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že sa stotožňuje s tou časťou odôvodnenia NS ČR vo veci 33 Odo 657/2005, v ktorej sa argumentuje, že úroky predstavujú odmenu (cenu) za „užívání istiny“ a úroky z omeškania sankciu. Nie však s názorom, že cena je neuzavretá, kým sa úver celý nesplatí a že popri úrokoch z omeškania sú prípustné aj úroky. Cena musí byť jasne stanovená, uzavretá a ustálená výhradne v spojení s ukončením úverovej služby, a teda uplynutím úverového obdobia, či už pôvodne dohodnutého alebo predčasne skončeného. Neuzavretá a otvorená môže byť len sankcia, ktorej výšku reguluje všeobecne záväzný predpis tak, aby nenadobudla neprimerané rozmery. Ak by sme totiž pripustili, že cena sa môže meniť v čase a v závislosti od subjektívneho faktora správania spotrebiteľa, mala by táto skutočnosť zásadný dopad aj na ustálenie podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienok, za ktorých bude spotrebiteľ kontrahovať.

27. Pre porovnanie zákon č. 129/2010 Z. z. požaduje v zmluve o spotrebiteľskom úvere uviesť výšku ročnej percentuálnej miery nákladov, a to pri zákonnej domnienke uvedenej v § 19 ods. 3 cit. zákona, podľa ktorého: „Pri výpočte ročnej percentuálnej miery nákladov sa vychádza z predpokladu, že zmluva o spotrebiteľskom úvere zostane platná dohodnutý čas a že veriteľ a spotrebiteľ si budú plniť svoje povinnosti za podmienok a v lehotách ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere“.

28. Uvedená zákonná domnienka pri súčasnom ustálení ďalších podstatných náležitostí zmluvy, akou je napríklad výška a počet splátok istiny, tvorí ucelený komplex informácií, za ktorých spotrebiteľ prijíma úverové rozhodnutie a vstupuje do kontraktačného procesu a ktoré by sa pri trvaní zákonnej domnienky nemali meniť.

29. Citovaná zákonná domnienka v plnej miere dopadá aj na prejednávanú vec, keďže práve interpretáciou uvedeného pravidla je potrebné ustáliť rámec uplatňovaných nárokov žalobcu.

30. Žalobca sa dovoľáva nárokov na odplatné úroky, ktoré by mu patrili v prípade, ak by bol zachovaný stav zákonnej domnienky, a teda trvanie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy za stavu, že veriteľ aj spotrebiteľ budú plniť podľa podmienok a v termínoch dohodnutých v zmluve. Keďže tento stav netrvá, je zrejmé, že došlo k zmene záväzku, ktorá bola privedená omeškaním spotrebiteľa a súčasne predčasným zosplatnením úveru zo strany veriteľa.

31. Zmena záväzku logicky prináša aj zmenu pomerov plnenia a aktivuje režim omeškania v spojení s využitím práva podľa a za podmienok § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je však potrebné rovnako uviesť, že k predčasnému zosplatneniu záväzku spotrebiteľa došlo konaním veriteľa, a teda, bol to veriteľ, ktorý v súvislosti so zmenou (obsahu) záväzku určil aj režim ďalšieho plnenia záväzku svojím jednostranným adresovaným právny úkonom.

32. Okrem skutočnosti, že pri plnení záväzku je potrebné za každých okolností vychádzať zo stabilizovaných podstatných náležitostí zmluvy, ktoré sprevádzajú celú existenciu a trvanie záväzku, a to až do času zmeny (obsahu) záväzku, ktorá predstavuje prekonanie dojednaných podmienok postupného splácania záväzku, považuje odvolací súd za potrebné na doplnenie odôvodnenia súdu prvej inštancie viac objasniť aj inštitút predčasného zosplatnenia úveru a jeho právny režim.

33. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi zmenou záväzku požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej úverovej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz.

34. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok.

35. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku.

36. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

37. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov od spotrebiteľa za obdobie po zosplatnení.

38. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru).

39. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom.

40. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

41. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku.

42. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

43. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné

úroky mu majú nahradíť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však nepožíva v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov po zosplatnení.

44. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navýšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.

45. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom *lege artis*, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy.

46. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou.

47. Povedané inak, v protiprávnom stave patria zmluvným stranám nároky z porušenia práva, napr. sankcie a na tento účel je kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. . Uvedené pravidlo predpokladá len to, aby sa omeškanie týkalo plnenia peňažnej povahy.

48. Podľa § 517 ods.2 OZ, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

49. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému výkladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády, alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

50. Pomerne často sa v sporoch z úverových vzťahov vyskytuje argumentácia o nezodpovednosti dlžníka, ktorý nesplatil včas svoj dlh. Až nebezpečne sofistikovane sa touto argumentáciou potom presadzujú rôzne neopodstatnené nároky veriteľov.

51. Na rozdiel od neodložených platieb za produkty (napr. kúpa tovaru tzv. za hotové), sú odložené platby (napr. úvery, pôžičky) vždy neisté a závisia od okolností, ktoré nastanú v budúcnosti (nesolventnosť, strata práce, uprednostnenie životne dôležitých potrieb, náhodilé výdavky, narodenie, smrť, inkasné nedoplatky). Z uvedených dôvodov je nevyhnutné, aby úverové vzťahy boli osobitne chránené a potvrdzuje to vlastne aj osobitná smernica o spotrebiteľských úveroch a na vnútroštátnej úrovni celý rad osobitných noriem.

52. Zdá sa tiež, že používaním pojmu „neplatič“ sa zvädza k pomerne jednoduchej a lacnej argumentácii o „užívaní peňazí neplatičom, a preto nech platí“ a obchádzajú sa ekonomicko-právne súvislosti spojené s jednostranným zásahom veriteľa do pôvodných zmluvných podmienok. Niet pritom pochybnosti o tom, že za omeškanie prichádzajú do úvahy rôzne mechanizmy (náhrada ušlého zisku, vydanie bezdôvodného obohatenia, zmluvná pokuta, vady z omeškania a iné; stačí ich preukázať).

53. Dodávateľ úveru je ten, kto peniaze má a chce ich zhodnotiť. Na druhej strane vystupuje spravidla osoba, ktorá prostriedky nemá a vôbec nie je ojedinelý prípad neľahkého sociálneho postavenia. Je preto mimoriadne dôležité akékoľvek krízové stavy vyrovnať maximálne koľko sa len dá v súlade s imperatívom ekvity. To však nejde, ak sa priznajú úroky popri úrokoch z omeškania, pretože sa nabúrava celý zmysel ochrany pred drastickým a nekonečným nabaľovaním istiny v rozpore s *ratio legis* zákonom upraveného sankčného mechanizmu (§ 517 ods. 2 v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z. z.).

54. Argumentácia o vhodnosti tlaku na dlžníka nadmerným úročením je až nezodpovedná najmä v prípadoch, ak objektívne nastali v živote dlžníka ťaživé situácie alebo veriteľ podcenil bonitu spotrebiteľa a následne prikočil k zmene záväzku formou jednorazového, mimoriadneho zosplatnenia.

55. Je nesystémové, ak sa obyvateľstvo nadmerne úverovo zaťaží a následný stav (inter alia 3.700.000 exekúcií, spotrebiteľa v čiernej ekonomike, a i.) sa rieši oddlžovaním obyvateľstva, či amnestiami. Správna cesta je úverové podnikanie s odbornou starostlivosťou so zohľadňovaním bonity a pri čistote záväzkového práva dať každému, čo mu patrí z adekvátneho právneho dôvodu a nedať to, čo mu nepatrí. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú (cena za poskytnutú službu narastá). Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo predčasne vyvolanej doby splatnosti a zneisťujú sankčný mechanizmus úrokov z omeškania. Takto dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie § 3a ods. 2 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

56. Dohodnuté úroky predstavujú cenu služby. Ak by zákonodarca mal úmysel uregulovať cenu služby aj za obdobie po skončení služby, mohol to explicitne upraviť tak, ako to napr. zakotvil pri iných spoločenských vzťahoch v § 723 ods. 1 OZ - „je nájomca povinný platiť nájomné až do vrátenia vecí“. Ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka o odstúpení od zmluvy pre nesplácanie úveru a o vrátení dlžnej sumy s úrokmi nestanovuje presne, či sa majú platiť úroky do odstúpenia alebo úroky aj po odstúpení. Zostala teda len rovina zmluvnej úpravy, a tá je z uvedených dôvodov vystavená súdnej kontrole neprijateľnosti (§ 53 ods. 1 OZ).

57. Ako už odvolací súd vyššie uvádza, niet kogentnej úpravy o úrokoch na bližšie neurčenú dobu popri úrokoch z omeškania. Zákon vo svojich dispozitívnych normách nereguluje úroky za úver po splatnosti, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyše sa takáto dohoda dostáva do rozporu aj s ustanovením § 3a vl. n. 87/1995 Z. z.

58. Žalobca poukazoval na to, že úroky z úveru sú cenou peňažných prostriedkov a že ich nemožno zamieňať s úrokmi z omeškania, ktoré sú sankciou za to, že dlžník mešká so splnením peňažného záväzku. S týmto sa odvolací súd stotožňuje, a práve preto im priznal ich skutočný význam. Cenu (odplatu) za úver má žalobca právoplatne priznanú a mohol si ju už začať vymáhať. Argumentácia o užívaní peňažných prostriedkov zo strany „delikventných klientov“, znevýhodňujúcich riadne platiacich klientov/dlžníkov, patrí medzi časté argumenty zástancov úrokov popri úrokoch z omeškania a opomína sa nelichotivý stav spôsobený úverovaním bez odbornej starostlivosti s podceňovaním bonity spotrebiteľa.

59. Odvolací súd poznamenáva, že dominus nad predčasným zosplatnením úveru je dodávateľ a povaha formulárových zmlúv je aj o panstve dodávateľa nad zmluvnými podmienkami, ktoré pre kontrakt sám pripravil, vrátane primeraného sankčného mechanizmu za neplnenie povinnosti vrátiť úver.

60. Úroky ako cena úverovej služby a ich platenie aj napriek tomu, že služba bola jednostranne predčasne ukončená, vyvoláva tiež spoločensky nežiadúci stav. Nemali by byť pochybnosti o tom, že úroky predstavujú dôležitý prvok pri podnikaní s úvermi. Žalobca by mal o klientov súťažiť s inými obchodníkmi práve s akcentom na úroky a tak prispieť k skvalitneniu verejného života a nižším cenám úverov. Ak sa však prijme názor, že sa úroky majú platiť aj po splatnosti, potom banka ani nemusí súťažiť o nových klientov, pretože to krucially, o čo ide pri tomto podnikaní z pohľadu veriteľa (úroky), má banka zabezpečené od svojich dlžníkov; postačí, že sú v omeškani. Tak sa vynára inter alia aj otázka stavu obdobného stavu nútenej služby vo vzťahu k dlžníkom po predčasnom ukončení služby (po splatnosti pohľadávky). Z materiálneho hľadiska má default všetky účinky rovnajúce sa skončeniu služby, ktorej cieľom bolo na určitú dobu a na splátky prenechať spotrebiteľovi úverové prostriedky.

61. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru ku dňu 19.01.2018, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, zo strany žalobcu došlo k určeniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobcovi vznikol nárok na úroky z úveru iba do dňa 19.01.2018, potom už nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a iných nárokov z porušenia práva.

Obdobný názor je vyslovený aj v rozhodnutiach Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 29.10.2014, sp. zn. 5Co/223/2014, Krajského súdu v Prešove zo dňa 25.10.2013, sp. zn. 3Co/85/2013, Krajského súdu v Prešove zo dňa 07.05.2014, sp. zn. 4Co/83/2013, Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. 02. 2017, sp. zn. 5Co/407/2016.

62. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98 vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

63. V danej súvislosti je potrebné poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18.09.2012, v ktorom sa uvádza: „Ústavný súd v tejto súvislosti nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali tomu, že by namietané rozhodnutie krajského súdu bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu. Krajský súd sa stotožnil s podrobne odôvodneným právnym názorom okresného súdu, jasne, zrozumiteľne a presvedčivo objasnil rozdiel, resp. vzťah medzi úrokmi z dohodnutého úveru a úrokmi z omeškania, ako aj otázku, prečo „zmluvný úrok vo výške 15,8 % ročne od 26. 8. 2009 do zaplatenia“ patrí sťažovateľke iba do splatnosti dlhu, a tiež výšku sumy (a štruktúru žalovanej čiastky) prislúchajúcej, resp. priznanej sťažovateľke, rozšíril vecnú argumentáciu na podporu správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, opätovne poukazuje na štandardnú obchodnoprávnu judikatúru v tejto oblasti. Súčasne sa tým vyrovnal aj s námietkami sťažovateľky, ktoré sú z veľkej časti totožné s tými, ktoré uplatnila aj na ústavnom súde. Tento výklad považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľný.“

64. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený.

65. Spoločným znakom tejto úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnáť túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je zásada, podľa ktorej nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky (§53 ods.5 OZ).

66. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

67. Zásadný posun v prejednávanej otázke predstavuje v spotrebiteľských právnych veciach judikatúra Súdneho dvora Európskej únie.

68. Súdny dvor výkladom smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovil zásadne pravidlo pre kvalifikáciu zmluvnej podmienky za nekalú, ak sa odkláňa od dispozitívnych noriem zákona v neprospech spotrebiteľa (napr.C-415/11, AZIZ) cit. „Článok 3 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že:- pojem „značná nerovnováha“ ku škode spotrebiteľa treba posúdiť na základe analýzy vnútroštátnych právnych predpisov uplatňovaných v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami s cieľom posúdiť, či a prípadne v akej miere je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie, než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. ... - na účely určenia, či dôjde k nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery [dobrej viery - neoficiálny preklad]“, treba preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s dotknutou podmienkou po individuálnom dojednaní“.

69. Zákonodarcu opakovane pristúpil k regulácii úverových vzťahov a oficiálne sa kritizuje nadmerný nárast zadlženia obyvateľstva z úverových vzťahov. Cit napr. z dôvodovej správy k novele nariadenia

vlády SR č. 87/1995 Z. z. vykonanej nar. vl. č. 586/2008 Z. z. „Cieľom predkladaného návrhu je docieľiť vyváženú právnu úpravu v oblasti sankcií, a tak zamedziť jednej z foriem úžerných praktík v spotrebiteľských veciach. Reaguje sa na sofistikovanejšie a oveľa nebezpečnejšie úžerné praktiky, pri ktorých sa síce nedojednávajú vysoký úrok za poskytnutie peňažných prostriedkov, ale cez množstvo zmluvných pokút a iných sankcií sa ospravedlňuje neprímeraný nárast výšky pohľadávky. Podľa článku 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách môžu štáty prijať prísnejšie opatrenia za účelom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa. Navrhovaná právna úprava bez ujmy pre dodávateľa zabezpečuje jednoduchšie, ale predovšetkým jednotnejšie pravidlá pri sankciách spojených s porušením záväzku spotrebiteľa....Spotrebiteľské vzťahy nesmú byť zdrojom neprímeraných ziskov...“ (obdobne aj Krajský súd v Prešove, sp. zn. 22Co/28/2017 z 22.02.2018, 19Co/44/2018 z 15.11.2018).

70. Tu možno poukázať i na stanovisko č. 1/2019 občianskoprávneho kolégia Krajského súdu v Bratislave, cit: „V prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi“.

71. Podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

72. Podľa názoru odvolacieho súdu Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi požadovať od dlžníka príslušenstvo (úroky z omeškania) v prípade omeškania s platením príslušenstva pohľadávky (dohodnutých zmluvných úrokov). Úroky, úroky z omeškania a poplatok z omeškania sú podľa § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka príslušenstvom pohľadávky, ktorou sa v zmysle tohto ustanovenia a v nadväznosti na definíciu záväzkového vzťahu v § 488 Občianskeho zákonníka rozumie peňažné plnenie (istina), na ktorú má veriteľ právo podľa hlavného záväzkového vzťahu, ku ktorého zmene dochádza priamo zo zákona práve až omeškaním dlžníka. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, jeho vznik je podmienený platným záväzkovým vzťahom hlavným. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový, pretrváva iba povinnosť uhradiť už splatné úroky. Tým, že dlžník včas nespĺni úroky z istiny, sa dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením istiny. Ani Občiansky ani Obchodný zákonník pri tom nezakotvujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 24. marca 2004, sp. zn. 35 Odo 101/2002, publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk pod R 5/2006) [obdobne aj Krajský súd v Prešove, sp. zn. 20Co/44/2017 z 25.01.2018, sp. zn. 5Co/27/2018 z 13.12.2018 a Krajský súd v Trenčíne, sp. zn. 6Co/92/2017 z 30.05.2017].

73. Preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1, ods. 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí uvedenými, potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej zamietavej časti (výrok II.) ako vecne správny.

74. K trovám konania na súde prvej inštancie (výrok III.) odvolací súd uvádza, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dochádza nie len postupom súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení procesného predpisu upravujúceho náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, ale v neposlednom rade aj v takom prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu ku výroku o trovách konania celkom nedostatočné, t.j. nepreskúmateľné. Okrem toho výrok o nároku na náhradu trov konania musí byť formulovaný tak, že v ňom musí byť uvedené nielen kto a komu má zaplatiť náhradu trov konania ale musí v ňom byť uvedená aj formulácia, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Len takouto formuláciou výroku o náhrade trov konania bude splnená požiadavka zákona,

aby rozhodnutie súdu o nároku na náhradu trov konania v spojení s rozhodnutím o výške tejto náhrady bolo vykonateľné, teda aby bolo spôsobilým exekučným titulom pre prípadné vynútenie ním uloženej povinnosti (pozri, NS SR, sp. zn. 6Cdo/222/2016). Uvedené súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní nebral vôbec v úvahu.

75. Preto bolo potom potrebné rozhodnutie súdu prvej inštancie v súvisiacom výroku o trovách konania (výrok III.) podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP zrušiť a podľa § 391 CSP v rozsahu zrušenia vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

76. Bude preto úlohou súdu prvej inštancie sa opätovne zaoberať všetkými trovami konania v intenciách naznačených odvolacím súdom, o nich nanovo rozhodnúť, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 CSP aj náležite odôvodniť.

77. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).